

EURÓPSKY VÝBOR PRE SYSTÉMOVÉ RIZIKÁ

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO VÝBORU PRE SYSTÉMOVÉ RIZIKÁ

z 11. decembra 2015

o posudzovaní významnosti tretích krajín pre bankový systém Únie v súvislosti s uznávaním a stanovovaním mier proticyklického vankúša

(ESRB/2015/3)

(2016/C 97/11)

GENERÁLNA RADA EURÓPSKEHO VÝBORU PRE SYSTÉMOVÉ RIZIKÁ,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1092/2010 z 24. novembra 2010 o makroprudenciálnom dohľade Európskej únie nad finančným systémom a o zriadení Európskeho výboru pre systémové riziká ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 3 ods. 2 písm. a) a b) a článok 15,

so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2013/36/EÚ z 26. júna 2013 o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a prudenciálnom dohľade nad úverovými inštitúciami a investičnými spoločnosťami, o zmene smernice 2002/87/ES a o zrušení smerníc 2006/48/ES a 2006/49/ES ⁽²⁾, a najmä na jej článok 138,

so zreteľom na vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 680/2014 zo 16. apríla 2014, ktorým sa stanovujú vykonávacie technické predpisy, pokiaľ ide o vykazovanie inštitúciami na účely dohľadu podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 ⁽³⁾, a najmä na jeho prílohy I a II,

so zreteľom na rozhodnutie Európskeho výboru pre systémové riziká ESRB/2015/2 z 21. júla 2015 o poskytovaní a zbere informácií na účely makroprudenciálneho dohľadu nad finančným systémom v rámci Únie a o zrušení rozhodnutia ESRB/2011/6 ⁽⁴⁾,

keďže:

- (1) Európsky výbor pre systémové riziká (ESRB) je zodpovedný za uskutočňovanie makroprudenciálneho dohľadu s cieľom prispieť k predchádzaniu alebo zmierneniu systémových rizík v Únii.
- (2) Aby mohol ESRB vykonávať svoje povinnosti, musí posúdiť makroprudenciálne riziká vyplývajúce z vývoja v Únii a v tretích krajinách. Takéto riziká by mohli vzniknúť z cezhraničných expozícií bankového systému Únie do tretích krajín, ktoré by mohli predstavovať kanál pre kontamináciu Únie. Nadmerný rast úverov v danej tretej krajine by konkrétne mohol viesť k veľkým stratám pre bankový sektor v Únii a v konečnom dôsledku by predstavoval hrozbu pre finančnú stabilitu v Únii, ak by sa naň nereagovalo prostredníctvom opatrení makroprudenciálnej politiky prijatými touto krajinou.
- (3) Článok 138 smernice 2013/36/EÚ poskytuje ESRB osobitný mandát na riešenie rizík, ktoré vyplývajú z nadmerného rastu úverov v tretích krajinách. Konkrétne môže ESRB podniknúť kroky za účelom ochrany bankového sektora Únie pred rizikami vyplývajúcimi z nadmerného rastu úverov v tretej krajine, ak sa opatrenia prijaté orgánmi v tejto tretej krajine považujú za nedostatočné. ESRB môže konkrétne prijatím odporúčania poskytnúť usmernenia určeným orgánom v Únii ohľadom primeranej miery proticyklického vankúša pre expozície do tretích krajín.
- (4) Aby mohol ESRB tento mandát vykonávať, je potrebné identifikovať tretie krajiny, v ktorých má bankový systém Únie významné expozície (ďalej len „významné tretie krajiny“). Dopad, aký môže mať nadmerný rast úverov v danej tretej krajine na bankový systém Únie, závisí od veľkosti a povahy expozícií, ktoré majú banky so sídlom v Únii voči tejto tretej krajine. Vzhľadom na to, že ESRB nie je schopná sledovať vývoj vo všetkých tretích krajinách sveta, považuje monitorovanie známk nadmerného rastu úverov len v tých tretích krajinách, v ktorých má bankový systém Únie významné expozície, za najlepšiu možnosť ako vykonávať svoj mandát podľa článku 138 smernice 2013/36/EÚ.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 331, 15.12.2010, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 338.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 191, 28.6.2014, s. 1.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 394, 27.11.2015, s. 4.

- (5) ESRB zamýšľa za účelom identifikácie významných tretích krajín použiť údaje týkajúce sa dohľadu zozbierané Európskym orgánom pre bankovníctvo (EBA) v súlade s rozhodnutím Európskeho orgánu pre bankovníctvo EBA/DC/2015/130 z 23. septembra 2015⁽¹⁾. Rozhodnutie EBA/DC/2015/130 obsahuje podrobné informácie o expozíciách v bankovej knihe na vzorke 191 najväčších bánk v Únii, a to do všetkých tretích krajín na svete. Hoci tieto údaje nezahŕňajú expozície v obchodnej knihe a nezahŕňajú všetky banky v Únii, ESRB považuje tieto údaje za dostatočné na účely identifikácie významných tretích krajín. Zameranie sa na expozície v bankovej knihe sa považuje za dostatočné, pretože tieto expozície predstavujú väčšinu expozícií. Mechanizmy vzájomného započítania a použitie, okrem iného, derivátov a krátkych pozícií navyše sťažujú priradenie expozície v obchodnej knihe k určitej tretej krajine. Zameranie sa na vzorku najväčších bánk sa považuje za dostatočné, pretože tieto banky sú náchylné mať najväčší objem cezhraničných aktivít a preto sú bankami, ktoré by najviac pocítili, ak by sa nadmerný rast úverov neriešil. V roku 2014 predstavovalo 191 bánk v danej vzorke približne 92 % všetkých aktív bankového systému Únie. Keďže ESRB na účely identifikácie významných tretích krajín nepotrebuje údaje o expozíciách týkajúce sa jednotlivých bánk, je jeho zámerom vyžiadať od EBA údaje zozbierané v súlade s rozhodnutím EBA/DC/2015/130 vo forme údajov agregovaných na úrovni jednotlivých krajín. Takéto žiadosti o poskytnutie údajov sú upravené v rozhodnutí ESRB/2015/2.
- (6) ESRB identifikuje významné tretie krajiny na základe troch ukazovateľov expozícií: rizikovo vážené aktíva, pôvodné expozície a expozície v stave zlyhania vo vzťahu k tretím krajinám. Hlavným dôvodom na používanie niekoľkých ukazovateľov je zabezpečenie komplexného pohľadu na povahu expozícií do tretích krajín. Zameranie sa len na rizikovo vážené aktíva by mohlo viesť k situácii, keď by neboli náležite zohľadnené významné expozície s nízkou rizikovou váhou. Ukazovateľ pôvodnej expozície túto skutočnosť kompenzuje tým, že zohľadňuje veľkosť expozícií pred uplatnením rizikových váh. Účelom expozícií v stave zlyhania je zachytiť tie expozície, ktoré predstavujú pre banky väčšie úverové riziko.
- (7) ESRB zvyčajne vymedzí tretiu krajinu ako významnú, ak sú expozície bankového systému Únie do tejto tretej krajiny najmenej 1 % pre aspoň jeden z uvedených troch ukazovateľov. V porovnaní s nefinančnými korporáciami býva výška vlastného kapitálu bánk v pomere k ich aktívam malá. To znamená, že pri tom, čo sa môže javiť ako malé expozície v porovnaní s bilanciou banky, môžu straty dosiahnuť úroveň, ktorá môže ohroziť solventnosť bánk a/alebo vyvolať pochybnosti verejnosti o ich solventnosti. To by odôvodňovalo stanovenie nízkej prahovej hodnoty, pretože nepriaznivý vývoj v danej tretej krajine by mohol mať významný vplyv na kapitálovú pozíciu bánk. Prahová hodnota používaná na identifikáciu významných tretích krajín by zároveň nemala zohľadňovať tretie krajiny, do ktorých má expozície len jeden členský štát okrem prípadov, keď sú takéto expozície dostatočne veľké na to, aby predstavovali riziko pre Úniu nad rámec daného členského štátu. Za účelom minimalizácie týchto prípadov by sa mala stanoviť vysoká prahová hodnota, ktorá by zabezpečila zachytenie len najväčších expozícií členských štátov. ESRB dospel k záveru, že prahová hodnota 1 % všetkých expozícií predstavuje ideálnu rovnováhu medzi oboma uvedenými želanými výsledkami.
- (8) ESRB zostaví zoznam významných tretích krajín a každoročne ho aktualizuje na základe kritérií, ktoré upravujú doplnenia z tohto zoznamu a vyčiarknutia z neho. Bankové expozície sa časom vyvíjajú, pričom sú ovplyvnené tak cyklickým ako aj štruktúrnym vývojom hospodárskej a finančnej integrácie vo svete. Postup pri identifikácii významných tretích krajín musí tento vývoj zohľadňovať. Preto boli vymedzené kritériá pre doplnenie zoznamu významných tretích krajín a pre vyčiarknutie z neho. Sú vytvorené tak, aby boli: a) konzervatívne – je jednoduchšie doplniť krajinu do zoznamu, ako ju z neho vyčiarknuť, a b) transparentné – kritériá na doplnenie krajiny do zoznamu a na jej vyčiarknutie z neho sú založené na jednoduchých pravidlách. ESRB môže navyše využiť priestor na vlastné uváženie pri stanovení, či je tretia krajina významná pre bankový sektor Únie. Toto vlastné uváženie sa využije s najväčšou pravdepodobnosťou v prípadoch, keď je tretia krajina na hranici splnenia kritérií významnosti.
- (9) Generálna rada bude o požiadaná o schválenie každej revízie zoznamu významných tretích krajín v písomnom konaní. V prípade vznesenia námietky bude generálna rada hlasovať. Sekretariát ESRB každoročne vypracuje návrh zoznamu významných tretích krajín na základe uplatnenia kritérií na doplnenie zoznamu a vyčiarknutie z neho. Poradný výbor pre technické otázky bude môcť využiť vlastné uváženie a zmeniť návrh zoznamu predtým, ako ho predloží Generálnej rade.
- (10) Významné tretie krajiny identifikované v súlade s týmto rozhodnutím budú monitorované sekretariátom ESRB. Ostatné tretie krajiny môžu byť monitorované inými jurisdikciami v Únii v závislosti od ich významnosti pre vnútroštátny bankový systém daného členského štátu. Skúsenosti získané z prehľadu rizík a z predchádzajúcej práce s proticyklickým kapitálovým vankúšom sa použijú na identifikáciu tých ukazovateľov, ktoré sú významnejšie pre skorú identifikáciu nadmerného rastu úverov.

⁽¹⁾ Rozhodnutie Európskeho orgánu pre bankovníctvo EBA/DC/2015/130 z 23. septembra 2015 o vykazovaní príslušnými orgánmi do EBA, uverejnené na webovom sídle EBA www.eba.europa.eu.

- (11) ESRB pôvodne na základe údajov týkajúcich sa dohľadu s referenčným dátumom 30. júna 2014 identifikovala šesť významných tretích krajín. Pôvodne identifikovanými významnými tretími krajinami sú Brazília federatívna republika, Osobitná administratívna oblasť Čínskej ľudovej republiky Hongkong, Čínska ľudová republika, Turecká republika, Ruská federácia a Spojené štáty americké. Zmeny tohto zoznamu významných tretích krajín by mali byť uverejnené na webovom sídle ESRB.
- (12) Prvá revízia zoznamu významných tretích krajín, ako boli identifikované ESRB, sa uskutoční počas druhého štvrťroka 2017 s použitím údajov týkajúcich sa dohľadu s referenčným dátumom 31. decembra 2016. To zohľadňuje potrebu mať dostatočné údaje na uplatnenie kritérií pre doplnenie zoznamu. Vzhľadom na skutočnosť, že k dispozícii nebude dostatok údajov na uplatnenie kritérií na vyčiarknutie zo zoznamu, táto prvá revízia sa bude týkať len potenciálneho doplnenia zoznamu významných tretích krajín.
- (13) Následné revízie zoznamu významných tretích krajín sa uskutočnia s použitím údajov týkajúcich sa dohľadu s referenčným dátumom 31. decembra každého príslušného kalendárneho roka. Keď bude k dispozícii dostatok údajov na uplatnenie kritérií na vyčiarknutie zo zoznamu, budú sa následné revízie týkať aj potenciálnych vyčiarknutí zo zoznamu významných tretích krajín,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Rozsah pôsobnosti

Toto rozhodnutie vymedzuje postupy ESRB pre posúdenie významnosti tretích krajín pre bankový sektor Únie v súvislosti s uznávaním a stanovovaním mier proticyklického vankúša v súlade so smernicou 2013/36/EÚ.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto rozhodnutia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- a) „miera proticyklického vankúša“ má rovnaký význam ako v článku 128 bode 7 smernice 2013/36/EÚ;
- b) „expozícia“ má rovnaký význam ako v článku 5 bode 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013⁽¹⁾;
- c) „monitorovanie/monitorovaný sekretariátom ESRB“ znamená vedenie, údržbu a pravidelnú aktualizáciu súboru ukazovateľov a kvantitatívnych nástrojov sekretariátom ESRB s cieľom upozorniť na potenciálny nadmerný rast úverov vo významných tretích krajinách;
- d) „tretia krajina“ má rovnaký význam ako v oddiele 2 bode 1 písm. g) odporúčania ESRB/2015/1.

Článok 3

Zber údajov

1. Na účely posúdenia, ktoré tretie krajiny sú významné pre bankový sektor Únie a v súlade s článkom 15 nariadenia (EÚ) č. 1092/2010, vyžiada sekretariát ESRB od EBA agregované údaje týkajúce sa dohľadu, ako sú uvedené v prílohe I k vykonávaciemu nariadeniu (EÚ) č. 680/2014, ktoré EBA zbiera v súlade s rozhodnutím EBA/DC/2015/130.

2. Pri posudzovaní, či je tretia krajina významná pre bankový sektor Únie, je potrebné zobrať do úvahy tieto ukazovatele:

- a) hodnoty rizikovo vážených expozícií;
- b) pôvodné expozície a
- c) expozície v stave zlyhania.

⁽¹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 575/2013 z 26. júna 2013 o prudenciálnych požiadavkách na úverové inštitúcie a investičné spoločnosti a o zmene nariadenia (EÚ) č. 648/2012 (Ú. v. EÚ L 176, 27.6.2013, s. 1).

3. ESRB konkrétne zbiera štvrťročne tieto údajové body z údajov z oblasti dohľadu uvedených v odseku 1 za každú príslušnú tretiu krajinu:

a) vzor C 09.01: prienik riadkov 070, 080, 090, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160 a stĺpcov 010, 020 a 080 a

b) vzor C 09.02: prienik riadkov 030, 060 a 140, a stĺpcov 010, 030 a 110.

4. Sekretariát ESRB spolupracuje s EBA v súvislosti s predkladaním údajových bodov uvedených v odseku 3 a v súvislosti s možnými budúcimi zmenami vzorov na vykazovanie.

Článok 4

Posúdenie významnosti

1. Tretia krajina sa identifikuje ako významná pre bankový sektor Únie a doplní sa do zoznamu významných tretích krajín za týchto okolností:

a) aritmetický priemer expozícií do tretej krajiny za osem štvrťrokov predchádzajúcich referenčnému dátumu bol najmenej 1 % pre aspoň jeden z ukazovateľov uvedených v článku 3 ods. 2 a

b) expozície za každý z dvoch štvrťrokov predchádzajúcich referenčnému dátumu boli vo výške najmenej 1 % pre aspoň jeden z ukazovateľov uvedených v článku 3 ods. 2.

2. Krajina sa vyčiarkne zo zoznamu významných tretích krajín, ak:

a) aritmetický priemer expozícií do tejto krajiny za dvanásť štvrťrokov predchádzajúcich referenčnému dátumu bol menší ako 1 % pre všetky ukazovatele uvedené v článku 3 ods. 2 a

b) expozície za každý z dvoch štvrťrokov predchádzajúcich referenčnému dátumu boli nižšie ako 1 % pre všetky ukazovatele uvedené článku 3 ods. 2.

3. Sekretariát ESRB monitoruje tretiu krajinu, ktorá bola identifikovaná ako významná pre bankový sektor Únie na základe kritérií ustanovených v odseku 1.

4. Sekretariát ESRB každoročne zreviduje zoznam významných tretích krajín a predloží návrh poradnému výboru pre technické otázky. Tento návrh je založený na údajoch týkajúcich sa dohľadu zozbieraných za 12 štvrťrokov predchádzajúcich 31. decembru príslušného kalendárneho roka. Návrh sa predloží poradnému výboru pre technické otázky do 30. júna príslušného roka. Poradný výbor pre technické otázky môže využiť priestor na vlastné uváženie a zmeniť návrh skôr, než ho predloží Generálnej rade na schválenie, najmä v tých prípadoch, keď ESRB vydal odporúčanie v súlade s článkom 138 smernice 2013/36/EÚ a tretia krajina, ktorej sa toto odporúčanie týka, by mala byť vyčiarknutá zo zoznamu významných tretích krajín.

5. Generálna rada prijme rozhodnutie o zmene zoznamu významných tretích krajín na základe návrhu poradného výboru pre technické otázky. Každá zmena zoznamu významných tretích krajín sa uverejní na webovom sídle ESRB.

Článok 5

Prechodné ustanovenia

1. Na pôvodnom zozname významných tretích krajín vytvorenem na základe referenčných údajov za druhý štvrťrok 2014 sú Brazílska federatívna republika, Osobitná administratívna oblasť Čínskej ľudovej republiky Hongkong, Čínska ľudová republika, Turecká republika, Ruská federácia a Spojené štáty americké.

2. Pri revízii zoznamu významných tretích krajín v roku 2017 s použitím údajov týkajúcich sa dohľadu s referenčným dátumom k 31. decembru 2016 sa kritériá stanovené v článku 4 ods. 2 pre vyčiarknutie krajín zo zoznamu nepoužijú.

*Článok 6***Nadobudnutie účinnosti**

Toto rozhodnutie sa uplatňuje od 1. januára 2016.

Vo Frankfurt nad Mohanom 11. decembra 2015

Predseda ESRB

Mario DRAGHI
